

EVA NOVÁKOVÁ:

**VÝSKYT A IDENTIFIKACE CERKÁRIÍ V PLOVATCE BAHENNÍ A DALŠÍCH
VÝVOJOVÝCH STÁDIÍ MOTOLIC V LUŽANSKÉM RYBNÍKU**

Bakalářská práce byla zpracována na 41 stranách textu včetně tabulek a grafů mimo přílohu, a se 7 listy fotografických příloh. Seznam literatury obsahuje celkem 28 titulů, z toho 11 cizojazyčných, uvedeny jsou 2 internetové zdroje.

Posuzovaná diplomová práce je logicky členěná a přehledně uspořádaná, po stránce úpravy textu velmi dobře zpracovaná. Úvodní rešerše je dostatečná, výsledky jsou prezentovány srozumitelně, pochvalu zasluhuje vydařená fotografická příloha. Diskuse je logicky vedená, adekvátní bakalářské práci. Závěry jsou sice velmi strohé, ale odpovídají zjištěním uváděným ve výsledcích.

Práci lze vytknout poměrně širokou škálu nepřesností:

Jedná se o poměrně četné překlepy, nesprávné používání větné interpunkce (čárky), gramatické chyby („cerkárie samí o sobě..“, str. 16, „Vybraná onemocnění způsobené..“, str. 26 nadpis) a také formulační nedostatky, které považuji za víceméně omluvitelné vzhledem k nezkušenosti autorky v těchto věcech (např. „... v nakažených vzorcích ..“ na str. 36). K nedostatkům terminologickým patří např. „... vodní pH“ místo správného termínu: „pH vody“ (str. 18).

Poměrně často nejsou latinská jména organismů uvedena kurzívou (např. str. 20, 21, 33, 36).

Do kategorie překlepů patří např. i nesprávné uvedení lokality u Čelákovic jako Grando (správně Grado), str. 23, nebo uvedení spoluautora v kolektivu Chvátalová et al. jako „Puchman“ (správně Pumann) na str. 39.

Řada nepřesností se nedala přehlédnout v souvislosti s citovanou literaturou. V textu je citována „Soldánová, 2012“, ale v seznamu literatury žádná taková práce není uvedena. Také je mnohokrát (např. str. 16, 18, 20 a další) citován Duras, 2012, přestože taková publikace s jistotou neexistuje (vím to určitě, neboť jsem tehdy na téma motolic nic nenapsal). Dále: Limnologické noviny (seznam literatury: Duras, 2014) nevydává Povodí Vltavy, ale Česká limnologická společnost.

Za velmi důležité sdělení autorce považuji připomenutí, že přebírané údaje je třeba odkazovat na původní zdroje a nikoli na autora, který s údaji sice pracoval, ale už jako s přejímanými skutečnostmi. To se týká především publikace v Limnologických novinách (Duras, 2014), která byla sice napsána jako soubor zajímavostí k tématu cercárie dermatitidy, ale v textu bylo výslovně uvedeno, že se nejedná o původní práci, ale o text volně upravený podle citovaných zdrojů. Správné by tedy bylo získat citované publikace (ostatně autorka dvě z pěti také uvádí ve svém seznamu literatury), dohledat v nich citovaná zjištění a odkazovat na tyto prameny.

Větší obezřetnost doporučuji autorce při formulaci závěrů. Závěr o vlivu teploty na početnost cercárií opouštějících plovatku (str. 30) není podložen ani měřením teploty vody, ani kvantifikací cercárií (u téhož plže v po sobě následujících dnech za různých teplot inkubace). Pak ale formulace musí znít ve smyslu, že „nelze vyloučit“ nebo „podle makroskopického pozorování se zdálo, že...“ a nikoli jako kategorický závěr. Na okraj a pro případnou další práci autorky dodávám, že cercárie některých druhů motolic opouštějí „své“ plže spíše v závislosti na denní době než na teplotě či světelných poměrech.

Při hodnocení výskytu cercáriové dermatitidy v ČR je třeba mít na paměti, že se u nás jedná o novou problematiku, kterou se učí pracovníci hygienické služby alespoň zachytit až v posledních cca dvou letech. Rozložení nálezů tak spíše ilustruje výskyt lokalit, na nichž někdo pracoval, než reálnou přítomnost rizikových druhů cercárií. Tak i k interpretaci údajů o cercáriové dermatitidě je třeba přistupovat opatrně.

Upozorňuji na to, že logický konstrukt (str. 21-22) o vztahu eutrofizace ke zvýšenému výskytu cercárií není úplně limnologicky správný, ač ho má autorka podpořený citací parazitologické publikace. Naopak právě čisté vody – často jako výsledek nějakého projektu (Bolevecký rybník, Rolava) – kde se rozroste submerzní vegetace, jsou ideálním místem pro výskyt vodních plžů a zároveň i vrubozobých ptáků, kteří vodní vegetaci konzumují. Naproti tomu v silně eutrofních vodách je hustá rybí obsádka kapra schopna zcela eliminovat populaci vodních plžů, a tím i riziko cercáriové dermatitidy.

Anglické resumé má značné rezervy. Jednak obsahuje překlepy (např. tvar „thein“ místo „their“) a jednak se čtenář dozví, že autorka studovala mlže (shellfish) a nikoli plže (snails) či jak je uvedeno v českém znění měkkýše (molluscs).

Závěr:

Bakalářská práce E. Novákové je podle mého názoru zpracována na vyhovující úrovni s nedostatky vyplývajícími dílem z nedostatečné práce s hotovým textem a dílem z nezkušenosti autorky.

Hodnocenou bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji ještě jako velmi dobrou.

Plzeň 14.5.2015

RNDr. Jindřich Duras, Ph.D.